

Rickard Törnkvist. Kanindansen. Natur och Kultur.

Många författare har försökt sig på det. Men det är inte så många som lyckats. Att skildra en människas psykiska sammanbrott är inte så enkelt som det kan verka. Det där ögonblicket i en människas liv då den inre världen faller sönder. Delvis orsakad av omgivningens svek, krav och press och där samma yttre värld söker komma till undsättning i en tillvaro som inte längre följer vardagens regler och lagar.

Det blir lätt ett teoretiskt återuppreparande av psykologiska teorier eller ett spekulerande fyllt med floskler, romantiserande bilder och ett fördomsfullt kritiserande av den psykiatriska vården och dess personal. Få har kunnat göra det på ett trovärdigt sätt.

Selma Lagerlöf kunde det, liksom Agnes von Krusenstjerna och Göran Tunström. Därför blev jag lika överraskad som glad när en debutant i den svenska författarvärlden kliver rakt in med sin litterära gestalt till en akutavdelning på en psykiatrisk klinik i Stockholm och börjar en berättelse som är sanslöst bra. Här finns ett absolut gehör i skildringen av ett psykosgenombrott i en människas liv och ett lika ohejdat humoristiskt fabulerande kring vad som kan göra en sådan kris till mognad och utveckling.

Ruben Larsson har gett järnet inom reklambranschen tills han en dag faller samman. Förvirrad rusar han genom Skansen samtidigt som han i hastigheten vrider halsen av en lemur, innan ordningsvakt och polis lyckas övermanna honom. Efter bältesläggning, risperdal och stesolid infinner sig ett lugn hos Ruben. Men allt är förändrat. Den välkända världen har blivit främmande. Så kliver han in i Rubens värld, den lille tomten som bryter på tyska, modern slang och gammelsvenska, med det lika överkliga namnet Bengtson. Hallucination eller övernaturlig verklighet? Bengtson finns där i alla fall. En varm liten hustomte som vårdar kaninerna i sjukhusparken och som ömmar för den galne reklamkaren på avdelningen. Det blir tid för Ruben att fundera över tillvaron. Varför den blivit som den blev. Bengtson blir en själens läkare för Ruben, tills tomten en dag behöver hans egen hjälp. En sista resa till Norrland med Bengtson utvecklas till en färd in i barndomen och en försoning med en pappa som själv inte höll för tillvarons krav och motgångar.

Rickard Törnkvist skriver empatiskt, roligt och med ett flödande språk. Lika mycket mustig skröna som smärtsam skildring av ett psyke i upplösning. Välkommen till författarvärlden Rickard Törnkvist! Du får gärna bli en långlivad hustomte i min bokhylla.

Jakob Carlander

